

bude predavao po ovoj i sličnim knjigama i ako nastavnici budu s poštovanjem pristupali vjeri svojih učenika i sugrađana, predmet će donositi nužne informacije o vjeri “drugih”, jer je *premalno ono što već postoji u vjeronaučnim udžbenicima* za muslimanske učenike o kršćanstvu i židovstvu te za kršćanske učenike o židovstvu i islamu. Kao katolički teolog, tiskanje ove knjige i uvođenje predmeta “kultura religija” - ako ga budu predavali diplomirani teolozi ili sociolozi religije i po knjigama sličnim ovoj - smatram veoma korisnim i dobrodošlim u društvenim prilikama Bosne i Hercegovine. Svim srcem podržavam konfesionalni vjeronauk u državnim školama jer roditelji u demokratskoj državi i pluralnom društvu imaju pravo odgajati svoju djecu u vlastitoj vjeri s pomoću državnog obrazovnog sustava koji uzdržavaju porezom od svojega rada. Međutim, u multireligijskim zemljama, kao što je BiH, konfesionalni školski vjeronauk ne može pružati dostatnu građu o vjeri i kulturi “drugih”. Ova knjiga to omogućuje, a uz to će biti nužno pomagalo nastavnicima povijesti, filozofije, sociologije, književnosti i umjetnosti koji u svojim predmetima moraju doticati i religijske elemente iz prošlosti i sadašnjosti, ne samo “svoga naroda” nego i drugih.

S užitkom sam pročitao građu prije tiskanja te iznio svoje pozitivno mišljenje, ali i upozorio na

neke pogreške u dijelovima o judaizmu i kršćanstvu, posebno katolicizmu, te predložio ispravke. Autori su to uvažili.

Mato Zovkić

Da se ne zaboravi

Niko LUBURIĆ, *Da se ne zaboravi: glazbena izvješća iz Sarajeva (1997. - 2007.)*, HKD Napredak, Sarajevo, 2008. 236 str.

Početak 2008. god. pojavila se vrlo zanimljiva knjiga prof. don Nikke Luburića s naslovom *Da se ne zaboravi: Glazbena izvješća iz Sarajeva (1997.-2007.)*. Može se na neki način reći da je to svojevrsna autobiografija jer u njoj pisac govori o svim svojim glazbenim angažiranjima u razdoblju od 1997. do 2007. god., bilo da prati druge glazbene ostvaraje, bilo da donosi nešto što je sam priredio sa svojim zborovima, poglavito zborovima Vrhbosanske katoličke teologije u Sarajevu. Čitatelj vidi u svakom djeliću teksta te knjige autora koji je zaokupljen glazbenim životom u Sarajevu i drugdje, a posebno u Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji. Njemu je stalo da se pjesmom i pjevanjem pobijedi rat i svako drugo zlo. Stoga se neobično, gotovo dušom djeteta, raduje svakom tonu, zvuku, glasu pa gdje god da se pojavi, ali da veliča ljepotu, smisao i daje radost. On ovim svojim stilom

i radom stoji nasuprot onome strah-obnome zvuku koji je od 1991. do 1996. god. stvarao apokaliptičku melodiju nad gradovima i selima u BiH, da ne spominjemo slične tragične tonove drugdje. Ti su zvukovi odnosili ljudske živote i ulijevali jezu u duše. I Vrhbosanska katolička bogoslovija bila je u Bolu na otoku Braču, gdje su bogoslovi njegovali glazbeni život kao molitvu, a prešavši u Sarajevo, odmah su nastavili s novim žarom upravo pjevajući. O svemu tome imamo zapise, svjedočenja i lijepe uspomene. Glazba kojom se don Niko bavi i o kojoj piše predivne zapise nimalo ne nalikuje na onu glazbu što je smrt posijala; ova glazba liječi dušu i srce i stvara kulturu mira i života (valja vidjeti u knjizi što se izvodilo, a pogotovo treba poslušati snimljeno!). Ovdje treba dodati da je i jedna od misija HKD *Napredak* sa sjedištem u Sarajevu bila navještaj kulturne, duhovne, moralne, intelektualne i svekolike druge pobjede u ratnome Sarajevu, što su je očitovali, između ostaloga, i glazbom. No, i u svemu tome bio je prisutan i glazbom na razne načine zaokupljen prof. Niko Luburić.

Niko Luburić rođen je 1951. god. u Studencima kod Ljubuškog. Osnovnu školu završava u rodnom mjestu i Ljubuškom, klasičnu gimnaziju u Splitu 1970., a teologiju u Sarajevu 1977. Zaređen je za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije 29. lipnja 1977. Bio je župni

vikar i zborovoda u Dračevu (1977.-1979.), Kruševu (1979.-1981.) i mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve (1981.-1990.), gdje zajedno sa s. Gracijom Akmažić, orguljašicom, osniva i vodi katedralni mješoviti zbor *Marija*, katedralni dječji zbor *Slavuj* i Katedralni tamburaški zbor. Sa spomenutim zborovima održao je više koncerata u Mostaru i drugdje. Kao *regens chori* mostarske katedrale bio je član *Biskupske komisije za promicanje liturgijskoga pjevanja* u hercegovačkim biskupijama. Završio je studij crkvene glazbe na Institutu za crkvenu glazbu *Albe Vidaković* Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1993. god. i postigao naslov *diplomirani crkveni glazbenik - Artifex musicae sacrae*. Od 1993. god. radi kao profesor crkvene glazbe na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu, gdje osniva i vodi bogoslovske pjevačke zborove: *Veliki bogoslovski zbor*, bogoslovski zbor *Madrigalisti*, *Bogoslovski tamburaški zbor* te *Mješoviti zbor studenata laika* Vrhbosanske katoličke teologije. Sa spomenutim zborovima održao je više koncerata u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Uz 10. obljetnicu bogoslovske zborovne *Madrigalisti* snimio je 2003. god. glazbeni CD sa sedamnaest višeglasnih crkvenih skladbi *a cappella*.

Bavi se istraživanjem i zapisivanjem autohtonih duhovnih napjeva iz Hercegovine. Objavio je knjigu pod naslovom *Duhovne popijevke iz*

Hercegovine (Zagreb, 1994.). U tom izvornom znanstvenom djelu pripočeo je 84 napjeva (s potpunim tekstom) duhovnih popijevki iz Hercegovine s melografskom analizom. U pripremi mu je i druga knjiga slična sadržaja pod naslovom *Duhovne popijevke iz Hercegovine, II. knjiga*, s oko dvije stotine autohtonih duhovnih napjeva. Zapisao je još sedam izvornih popijevki (3 euharistijske, 3 božićne i 1 svetačku) i četiri notna zapisa litanija iz Hercegovine, koje je objavio u hrvatskoj liturgijskoj pjesmarici (II. popravljeno i dopunjeno izdanje) *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* (Zagreb - Sarajevo, 2003.) i u *Svetoj Ceciliji* (2005.). Napisao je i knjigu pod naslovom *Notni zapis litanija iz Hercegovine* koju je izdalo *Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika* (Zagreb, 2006.). I sam je komponirao više popijevki, bavi se harmonizacijom, aranžmanima za Bogoslovski tamburaški zbor, objavljuje pjesmarice, piše članke za razne listove i časopise, članom je liturgijskog vijeća Biskupske konferencije BiH i dr.

“Glazbena kultura hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini pripada u red onih tema o kojima je objavljeno malo pisanih radova i povijesnih prikaza. Ova se činjenica na poseban način odnosi na različite crkvene i druge pjevačke zborove koji su svojim glazbenim radom i nastupima obilježili kulturnu povijest naše zemlje i na najbolji mogući način osigurali promicanje ove

vrste glazbenoga izričaja hrvatskoga naroda koji živi na ovim prostorima. Samo to je dovoljan razlog za pozdravljanje u povodu izlaska monografije maestra Nike Luburića, profesora crkvene glazbe na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji, pod naslovom *Da se ne zaboravi, Glazbena izvješća iz Sarajeva (1997.-2007.)*. Svakako je potrebno istaknuti da je prof. Luburić napravio veoma velik i važan posao, imajući u vidu ono što smo prethodno naveli. Bez njegova osobnoga i profesionalnoga angažmana glazbeni život u Bosni i Hercegovini, napose u Sarajevu, bio bi dosta siromašniji. Predano posjećujući i pišući o održanim koncertima uspio je protekle glazbeno-kulturne događaje oteti od zaborava i predstaviti ih javnosti s dva osnovna cilja: sadašnji naraštaj podsjetiti na sve ono lijepo i plemenito što se kroz različite koncerte događa, a buduće generacije informirati o vremenu i kulturnom obzoru na kojemu se odvijao glazbeni život u opisanom razdoblju”, napisao je predsjednik HKD *Napredak* dr. Franjo Topić o ovoj knjizi.

Prof. mr. art. Miroslav Martinjak knjigu je predstavio kao *Mozaik vrijedan pažnje*: “Kako se radujemo kad pronademo u nekim arhivskim zabilježskama, novinama, brošurama, časopisima ili knjigama zapisan zanimljiv podatak koji je od značaja ili koji može čak promijeniti naš odnos prema vremenu, ljudima i događajima koji su se davno

zbili. Upravo bilježenjem i arhiviranjem podataka nastaje povijest naroda, ljudi, kultura, civilizacija itd. Listajući naš najstariji glazbeni časopis *Sveta Cecilija* čiji prvi broj seže u daleku 1877. god., nalazimo doista vrijednih zanimljivosti, događaja, podataka pomno zabilježenih i to zahvaljujući vrijednim promatračima i izvjestiteljima. Jedan od takvih pomnih promatrača u naše vrijeme jest izvjestitelj prof. Niko Luburić koji neumorno svojim perom bilježi glazbene događaje u gradu Sarajevu i tako stvara povijest i ostavlja je budućim generacijama na ponos, sjećanje i kao poticaj za nove kulturne kreativnosti.”

Postoje i druga zanimljiva i stručna mišljenja o ovoj knjizi što ih je izdavač uvrstio neka na početku a neka na kraju knjige, te će svaki čitatelj čitajući don Nikinu knjigu rado pročitati i te ocjene kako bi ih mogao usporediti sa svojim.

Kada se ova knjiga pročita, posve je razvidno da se radi o odličnoj zbirci koju treba prelistati svaka gl-

azbena i povijesna duša, te u njoj osluhnuti silinu tonova koji su u slušateljstvu budili nadu u život, i to u vrlo teškim životnim uvjetima. To je vrijeme poslije mirovnoga sporazuma u Daytonu s kojim je prestalo pucanje oružja, ali su ostale duše ranjene, pokopani su mnogi mrtvaci, a za nestalima se i do danas traži na svim stranama, tu su ucviljeni i ožalošćeni, osiromašeni ljudi koji su ispred sebe imali strahobne apokaliptičke slike porušenih sela i gradova. U takvu ozračju valjalo je nešto činiti da bi se dogodio stvarni mir u duši i srcu, a profinjena glazba na svoj način najbolje pomaže da se to i obistini. Prof. don Niko Luburić u tom smislu glazbenoga rada, koji je proširila i Televizija, kao i ostali mediji, te prikupljanja svojih tekstova za ovu knjigu, postaje nositeljem nade i braniteljem ljepote što je stvaraju vječno lijepe note i glasovi.

Ilija Drmić